

รูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารประกอบรูปแบบ

การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

เล่มที่ 2 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถ

ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้วิจัย

นายกำแพง ไชยมาตย์

ศึกษานิเทศก์

สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี

คำนำ

เอกสารประกอบการพัฒนาการนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อให้ครูผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ ครูผู้สอนในฐานะที่เป็นผู้ร่วมนิเทศ มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตระหนักในบทบาทหน้าที่ ร่วมวิเคราะห์พฤติกรรมและปัญหา ในการวิจัยในชั้นเรียน การวางแผนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน การร่วมวางแผนปฏิทินการนิเทศร่วมกัน การสังเกตการณ์สอนเพื่อการเรียนรู้ การประเมินสมรรถภาพการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบการพัฒนาทั้งหมด 6 เล่ม ประกอบด้วย

เล่มที่ 1 การประชุมปรึกษาหารือก่อนการสังเกต

เล่มที่ 2 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

เล่มที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

เล่มที่ 4 การสังเกตการณ์สอนเพื่อการเรียนรู้

เล่มที่ 5 การวิเคราะห์สมรรถภาพการเรียนรู้

เล่มที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนา

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการพัฒนาการนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศต่อไป

นายกัมแพง ไชยมาตย์

ศึกษานิเทศก์

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

สารบัญ

เนื้อหา

คำนำ	2
สารบัญ	3
ระยะเวลา	5
วัตถุประสงค์	5
เนื้อหา.....	5
ขั้นตอนการดำเนินงาน	5
สื่อและแหล่งเรียนรู้.....	6
การวัดและประเมินผล	6
ใบความรู้.....	7
1. รูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน	7
1.1 ความหมายและความสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก	7
1.2 ลักษณะของการนิเทศแบบคลินิก	8
1.3 กระบวนการนิเทศแบบคลินิก	9
1.4 รูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	10
2. บทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ	11
2.1 ความหมายการนิเทศการศึกษา.....	11
2.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	12
2.3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศ.....	12

สารบัญ (ต่อ)

2.4 กิจกรรมการนิเทศ.....	13
2.5 เทคนิคการนิเทศ.....	15
3. ปฏิทินการนิเทศและคณะกรรมการนิเทศ.....	18
ใบกิจกรรม.....	19
ใบกิจกรรมที่ 1	20
ใบกิจกรรมที่ 2	22
ใบกิจกรรมที่ 3	23
ใบกิจกรรมที่ 4	24
เอกสารอ้างอิง.....	25
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	26

เอกสารประกอบรูปแบบ

เล่มที่ 2

การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ระยะเวลา 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีความเข้าใจในรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในชั้นเรียน บทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาวางแผนในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ปฏิทินการนิเทศ และแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ

เนื้อหา

1. รูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. บทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ
3. ปฏิทินการนิเทศและคณะกรรมการนิเทศ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายขั้นตอน วิธีการศึกษาเอกสารแก่ผู้เข้ารับการพัฒนา
2. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนา กลุ่มละเท่าๆ กัน ร่วมสนทนาและวิเคราะห์ตามเนื้อหาที่กำหนด
3. ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษาเอกสารแล้วสนทนา อภิปราย และสรุปประเด็นสำคัญ โดยการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ได้แก่ 1) การนิเทศ การศึกษา 2) บทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ 3) ปฏิทินการนิเทศและคณะกรรมการนิเทศ
4. ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน เพื่อมานำเสนอผลงาน อภิปรายและสรุปตามประเด็น วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนกันสรุปแนวคิด หลักการและประเด็นสำคัญ บริบทของแต่ละโรงเรียนและให้สอดคล้องกันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาต่อไป

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 2 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. กระดาษฟลิปชาร์ต ปากกาเมจิก

3. แบบฝึกปฏิบัติระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ

4. ตัวอย่างการเขียนปฏิทินการนิเทศ

5. ตัวอย่างการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการจัดกิจกรรม

2. ประเมินความสนใจ และความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

3. ประเมินผลการปฏิบัติงาน

ใบความรู้

1. รูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน

โดยทั่วไปนักการศึกษาและนักวิชาการ เมื่อกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา หมายถึงการนิเทศการศึกษาทั่วไป (General Supervision) หรือการนิเทศการสอน (Instructional Supervision) ในวงการศึกษาของไทย การนิเทศแบบคลินิกได้นำมาใช้ในระบบการเรียนการสอนเป็นการนิเทศการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ซึ่งแนวคิดของ Cogan (Harward 1973: 9, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพาณิชย์ 2535: 6-19) ซึ่งเป็นเทคนิคการนิเทศรูปแบบหนึ่งที่ใช้สำหรับการแก้ปัญหาเฉพาะจุด สำหรับในห้องเรียนจะมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรง นอกจากนี้ Glickman (อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพาณิชย์ 2535: 15-16) ได้แสดงทัศนะในการนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนการนิเทศการสอนเป็นส่วนย่อยของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการปรับปรุงงานในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรง ส่วนกิจกรรมที่ดำเนินการตามขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิคนั้นจะเกี่ยวข้องกับชั้นเรียนโดยตรง

1.1 ความหมายและความสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก

การนิเทศแบบคลินิกเป็นกิจกรรมของการนิเทศการสอนในชั้นเรียนเพื่อช่วยเหลือให้ครูผู้สอนได้ทำงานได้ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งต้องอาศัยการดำเนินงานตามกระบวนการ มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน จึงจะทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับนิเทศแบบคลินิก ดังนี้

ในบริบทของการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่าเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการจัดการเรียนการสอนที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้โดยครูและผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการจัดการเรียนการสอน การสังเกตการสอนและการวัดประเมินผลการสอน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันและขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครูสามารถนิเทศตนเองได้

สุทธิพร วิจิตรพันธ์ (2549: 6) ได้สรุปความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยที่ครูและผู้นิเทศร่วมวางแผนการสอนโดยการพูดคุยปรึกษาหารือ การสังเกตการสอนและการวิเคราะห์ข้อมูลการสอน รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอน

Goldhammer, Anderson and Krajewski (1980, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพาณิชย์ 2535: 22) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก ที่สอดคล้องกับนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศหลายท่าน สรุปว่าเป็นการนิเทศที่เป็นวิภูภาค ของการนิเทศการสอน ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการสอนในชั้นเรียนโดยตรงนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้นิเทศและครู จะมีปฏิสัมพันธ์กันในการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ส่วน Acheson and Gall, 1997: 8) ได้เสนอแนะให้มีทางเลือกใหม่ที่ผู้นิเทศกับผู้สอนมีโอกาสได้ประชุมหารือกันโดยตรงมากกว่า จะมีลักษณะของการเป็นประชาธิปไตยจุดศูนย์รวมอยู่ที่ตัวครู ซึ่งสอดคล้องกับ Cogan (1973: 9 อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพาณิชย์ 2535: 21) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่าเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุงพฤติกรรมของครูในห้องเรียน

จากแนวคิด ความหมายและความสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก ดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่าการนิเทศแบบคลินิกหมายถึงกระบวนการที่มุ่งเน้นปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วย

1.2 ลักษณะของการนิเทศแบบคลินิก

Goldhammer, Anderson and Krajewski (1993, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2544: 138-139) ได้เสนอลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. เป็นเทคโนโลยีในการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง
2. เป็นส่วนสำคัญที่แทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ชัดเจน โดยเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของโรงเรียน และความต้องการในความเจริญก้าวหน้า ในวิชาชีพของครูในโรงเรียน
4. เป็นกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน ในวิชาชีพระหว่างครูและผู้นิเทศ
5. เป็นกระบวนการที่ต้องมีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน และสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจสนับสนุนกันและกัน และความผูกพันในการพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า
6. เป็นกระบวนการที่เป็นระบบถึงแม้ว่าการดำเนินการต้องยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนวิธีการอย่างต่อเนื่อง
7. เป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ เชื่อมโยงช่องว่างระหว่างความจริงกับอุดมการณ์
8. เป็นกระบวนการที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้นิเทศคือผู้ที่มีความรู้อย่างแท้จริงเกี่ยวกับการวิเคราะห์การสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนมนุษย์
9. เป็นกระบวนการที่ต้องมีการให้การฝึกอบรม สำหรับผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศก่อนที่จะนำการนิเทศแบบคลินิกไปใช้ โดยเฉพาะเรื่องเทคนิคการสังเกตการสอน และการดำเนินการนิเทศแบบคลินิกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 กระบวนการนิเทศแบบคลินิก

มีนักการศึกษาและนักวิชาการด้านการนิเทศหลายท่านได้เสนอแนะกระบวนการนิเทศแบบคลินิก เช่น รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision Model: CSM) ของ Acheson and Gall, (1980) มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การประชุมและวางแผน (Planning Conference)
2. การสังเกตการสอนในห้องเรียน (Classroom Observation)
3. การประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Conference)

นอกจากนี้ Morris Cogan (1972) ได้เสนอรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้นิเทศ มีดังนี้ 1) สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ 2) ช่วยครูเข้าใจในหลักการการนิเทศแบบคลินิก ขั้นตอนการนิเทศ และการดำเนินงาน พร้อมทั้งเหตุผล 3) ชี้แนะให้ครูทราบถึงบทบาทใหม่และพันธกิจของเขาในช่วงการ ดำเนินการนิเทศแบบคลินิก การสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันมีศรัทธาเลื่อมใสจริงใจต่อกัน เน้นความสัมพันธ์ในลักษณะผู้ร่วมวิชาชีพ มากกว่าเรื่องส่วนตัว ช่วยเหลือให้ครูมีสุขภาพจิตที่ดี เชื่อมมั่นและคิดในทางที่ดีต่อครูและนักเรียน ลดความหวาดกลัวของครูเกี่ยวกับการนิเทศ ส่งเสริมให้ครูมีอิสระในวิชาชีพ เกิดความคิดสร้างสรรค์ มากที่สุด ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ในการสร้างแรงจูงใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการสอนร่วมกับครู ได้แก่ การเตรียมแผนการเรียนรู้ตั้งแต่กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และการวัดผลและประเมินผล

นอกจากนี้ควรให้กำลังใจและสนับสนุนการจัดทำแผนการเรียนรู้ หรือการตกลงแบ่งงานกันทำในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดแนวทางการสังเกตการสอน ผู้นิเทศหรือครูจะร่วมกำหนดขอบเขตการนิเทศ ดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมาย กระบวนการ เทคนิควิธีสังเกตการสอน รวบรวมข้อมูล ไว้อย่างชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคคลอื่นที่ร่วมสังเกตไว้ให้ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการสอน ผู้นิเทศเข้าไปสังเกตการสอนตามวิธีการที่กำหนด บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ในชั้นเรียน ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และสภาพการณ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในห้องเรียน 2) เพื่อนำข้อมูลของพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เก็บบันทึกและรวบรวมนำไปวิเคราะห์สังเคราะห์ หาแนวทางปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน ผู้นิเทศกับครูร่วมกันวิเคราะห์หรือนำมาปรึกษาหารือกัน การตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไรขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของครูเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบคลินิกและความต้องการของครู

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดวิธีการประชุมขั้นนี้ หากเป็นระยะแรกที่ผู้นิเทศทำงานร่วมกับครู ผู้นิเทศควรเป็นผู้กำหนดและดำเนินการประชุมปรึกษาหารือเอง แต่หลังจากการปฏิบัติการนิเทศร่วมกันหลายครั้ง ครูและผู้ร่วมนิเทศควรจะได้วางแผนร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 7 การประชุมปรึกษาหารือ ระหว่างผู้นิเทศกับครู แต่หากจำเป็นผู้ร่วมทีมคนอื่น อาจร่วมประชุมด้วย การดำเนินการบางครั้งอาจเป็นครูหรือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีผู้นิเทศก็ได้

ขั้นตอนที่ 8 การวางแผนต่อเนื่อง ในเวลาที่เหมาะสม ครูร่วมกับผู้นิเทศจะร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน โดยจะเริ่มต้นวางแผนสำหรับบทเรียนใหม่ โดยไม่พูดถึงบทเรียนเก่า ขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกจะเริ่มต้นใหม่อีก

วัชรา เล่าเรียนดี (2544, หน้า 141) ได้สรุปแนวคิดของ Boyan and Copeland (1978) ว่า กระบวนการนิเทศการสอนที่แต่ละขั้นในกระบวนการมีความต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ระยะและ 8 ขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกต (Pre observation Conference) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1) การกำหนดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 2) กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3) เลือกหรือสร้างเครื่องมือการสังเกต

ระยะที่ 2 การดำเนินการสังเกต (Observation) ประกอบด้วย 1 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 4) ดำเนินการสังเกตพฤติกรรม

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ (Analysis) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 5) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม และ

ขั้นตอนที่ 6) พิจารณาพฤติกรรมที่คงไว้หรือควรจะมีการเปลี่ยนแปลง

ระยะที่ 4 การประชุมหลังการสังเกต (Post observation Conference) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 7) การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นตอนที่ 8) การดำเนินการหายุทธวิธีในการแก้ไข

1.4 รูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีรูปแบบดังนี้

1.4.1 เป็นรูปแบบที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ หลักการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่สรุป ดังนี้

(1) การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำที่นำไปหา
ยากตามลำดับเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้มากขึ้น

(2) การเรียนรู้ในการสร้างความคิดรวบยอด เป็นการเรียนรู้ที่สามารถสรุป
ความคิดรวบยอด รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุผลและวิธีการต่างๆ

(3) การพัฒนาตนเอง เป็นการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาความเข้าใจต่างๆด้วยตนเอง

(4) การบูรณาการเพื่อนำไปใช้ (Integratation) เป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่าง

ประสบการณ์ การสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความรู้ความสามารถต่างๆ ด้วยตนเองเป็นการวิเคราะห์ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

(5) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการอบรมโดยการสอนแนะ มีดังนี้

(5.1) การนำเสนอความรู้ ทักษะ หรือยุทธวิธีการปฏิบัติงานใหม่ โดยการให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาทฤษฎีพื้นฐานหลักการ และเหตุผลของนวัตกรรมนั้น

(5.2) ผู้ให้การอบรมสาธิต และให้ตัวอย่างของการนำนวัตกรรมนั้นไปใช้ในหลายๆสถานการณ์ จนผู้เข้ารับการอบรมมองเห็นแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติ

(5.3) ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องฝึกปฏิบัติซ้ำๆ หลายครั้งในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

(5.4) ทดลองนำนวัตกรรมนั้นไปใช้ในหน่วยงานโดยมีผู้ให้การสอนแนะซึ่งกันและกัน

(6) เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

(6.1) เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรม

(6.2) เป็นการเรียนรู้ด้วยการกระทำจนทำให้เกิดความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม

(6.3) ปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่อย่างกว้างขวาง

(6.4) มีการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้

2. บทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ

2.1 ความหมายการนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เกี่ยวกับความหมายของการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ตามแนวทางของประชาธิปไตยที่เน้นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และผู้รับการนิเทศยอมรับเพื่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

2.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

งานนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ปฏิบัติกับครู เพื่อให้เกิดผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ

- เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถของครูผู้สอน
- เพื่อช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
- เพื่อช่วยให้ครูค้นหาวิธีการทำงานด้วยตนเอง
- เพื่อช่วยให้ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพของตน
- เพื่อช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
- เพื่อช่วยให้ครูมีทักษะในการปฏิบัติงาน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น
- เพื่อช่วยครูให้สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้

2.3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศ

ผู้นิเทศมีภาระหน้าที่หลายอย่างแต่หน้าที่หลักคือการช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการสอน ซึ่งต้องเกี่ยวกับกับงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่าย นักการศึกษาหลายท่านจึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศไว้ ดังนี้

- บทบาทเป็นผู้ประสาน (Coordinator) เช่น ประสานครูแต่ละระดับให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประสานชุมชน ผู้ปกครอง
- บทบาทเป็นที่ปรึกษา (Consultant) โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครู และผู้รับการนิเทศทั่วไป
- บทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม (Group Leader) คือ รู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ
- บทบาทเป็นผู้ประเมิน (Evaluator) ได้แก่ เป็นผู้ประเมินผลการสอน ประเมินผลหลักสูตร
- บทบาทในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล
- บทบาทเป็นนักวิจัย เป็นผู้ที่นำผลการวิจัยเสนอแนะให้ครูใช้ และดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยปฏิบัติการ

- บทบาทเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยการช่วยเหลือให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนา
- เป็นครูต้นแบบ คือ สามารถสาธิตการสอนที่มีประสิทธิภาพแก่ครู และแนะนำวิธีการสอนแก่ครูได้

2.4 กิจกรรมการนิเทศ

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา คือ เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการนิเทศมีมากมาย ซึ่งผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ โดยจะขอแนะนำเสนอกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญและใช้มาก 23 กิจกรรม ดังนี้

- การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจของผู้นิเทศไปสู่รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น
- การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized Lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
- การบรรยายเป็นกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูลตามแนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- การให้ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film and television) เป็นการใช้เครื่องมือที่สื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น
- การฟังคำบรรยายจากเทป วิทยุ และเครื่องบันทึกเสียง (Listening to tape, radio recordings) กิจกรรมนี้เป็นการใช้เครื่องบันทึกเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น
- การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipments) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่าง ๆ

- การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้ทราบจุดหรือจุดบกพร่องของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร
- การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการ
- การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามต้องการ
- การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น
- การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้นำ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปรายหรือการแสดงแนวความคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะการของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์
- การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มขนาดเล็ก มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ
- การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่ใช้มากกิจกรรมหนึ่ง สามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก เช่น การอ่านข้อความจากวารสาร มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น
- การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการควบคุมประสิทธิภาพการสอน
- การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิดวิธีการแก้ปัญหาหรือใช้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดโดยเสรี ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด
- การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วิดีโอเทปเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการ กิจกรรมนี้มีประโยชน์ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์

- การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบและแบบประเมินต่าง ๆ
- การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะเจาะจง มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด
- การจัดทัศนศึกษา (Field trip) กิจกรรมนี้เป็นการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่น เพื่อศึกษาดูงานที่สัมพันธ์กับงานที่ตนปฏิบัติ
- การเยี่ยมเยียน (Intervisiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง
- การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น
- การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด เช่น การเขียนโครงการนิเทศ การบันทึกข้อมูล การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก ฯลฯ
- การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติมีการคอยดูแลช่วยเหลือ มักใช้กับรายบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก

2.5 เทคนิคการนิเทศ

เทคนิคการนิเทศ หมายถึง วิธีการนำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ในที่นี้จะขอเสนอเทคนิคที่ใช้ได้ผลดี 3 เทคนิค คือ

(1) **เทคนิคการสอนแนะ (Coaching Techniques)** เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน ในการนำเทคนิคนี้ไปใช้ผู้นิเทศควรมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

(1.1) สร้างความไว้วางใจกับผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่น โดยการศึกษารายละเอียดของผู้รับการนิเทศ เช่น จุดเด่น ผลงานเด่น อัจฉริยะ การให้คำชมเชย การสร้างบรรยากาศที่ดี

- (1.2) ใช้คำถามที่เป็นเชิงของความคิดเห็น ไม่ทำให้ผู้ตอบจนมุมหรือเกิดความไม่สบายใจในการตอบ
- (1.3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- (1.4) นำข้อเสนอหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ โดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด หรืออาจต้องสาธิตให้ดู

(2) เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัย

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การนำกระบวนการวิจัยมาเป็นเทคนิคหนึ่งในการนิเทศการศึกษา จำเป็นที่ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัย และสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานนิเทศการศึกษา ดังนี้

1) การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา ผู้นิเทศจะทำงานร่วมกับครูโดยตรง ดังนั้นจึงต้องวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) จุดเด่น จุดควรพัฒนาร่วมกับครู วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ลักษณะปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยมองในด้านของความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการและเจตคติเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

2) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาจากสาเหตุของปัญหา ผู้นิเทศจะร่วมกับผู้รับการนิเทศกำหนดวิธีและแนวทางการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ คิดพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ซึ่งอาจเป็นวิธีการ/กิจกรรมการนิเทศ สื่อการนิเทศ เช่น เอกสาร คู่มือ ชุดพัฒนา สิ่งเหล่านี้จะอยู่บนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการนั้น ๆ ตลอดทั้งมีการหาคุณภาพของสื่อที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้มีความเชื่อถือได้

3) การดำเนินการนิเทศ โดยนำวิธีการ/กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ ในขั้นตอนนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสมหรือการอธิบายในเชิงคุณภาพ (พรรณนา)

4) การสรุปผลและเขียนรายงาน โดยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลไปสรุปผล ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมทุกประเด็น แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพ จากนั้นเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย โดยกำหนดกรอบ

การเขียนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัย อาจจะเป็น 3 บท 4 บท หรือ 5 บท แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว

5) การเผยแพร่ หลังจากที่ได้มีการสรุปและเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานแล้ว ผู้นิเทศควรจะได้มีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความสนใจนำไปใช้หรือต่อยอดต่อไป การเผยแพร่อาจทำได้หลายวิธี เช่น เวทีการนำเสนอผลงานทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัด การเผยแพร่ในลักษณะของบทความทางวิชาการ การเผยแพร่ทาง Internet เป็นต้น

3. ปฏิทินการนิเทศและคณะกรรมการนิเทศ

การดำเนินการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบคลินิก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนนี้ ผู้วิจัยได้มีการจัดทำตารางปฏิทินการนิเทศ เพื่อติดตามการนำรูปแบบไปใช้ของครูแกนนำการนิเทศที่ได้เข้าร่วมการพัฒนา ดังรายละเอียดตามตารางนี้

วันที่	หัวข้อการนิเทศ	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
23 กันยายน 59	ติดตามการดำเนินการใช้เอกสารประกอบรูปแบบการนิเทศฯ หัวข้อ เล่มที่ 1 การประชุมเพื่อปรึกษาหารือก่อนการสังเกต เล่มที่ 2 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เล่มที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	โรงเรียนสกลทวาปี	โรงเรียนร่มไทรวิทยา
27 กันยายน 59	ติดตามการดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศฯ หัวข้อ เล่มที่ 4 การสังเกตการสอนเพื่อการเรียนรู้ เล่มที่ 5 การวิเคราะห์สมรรถภาพการเรียนรู้ เล่มที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนา	โรงเรียนร่มไทรวิทยา	โรงเรียนสกลทวาปี
30 กันยายน 59	ติดตามการดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศฯ หัวข้อ เล่มที่ 1 การประชุมเพื่อปรึกษาหารือก่อนการสังเกต เล่มที่ 2 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เล่มที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	โรงเรียนภูดินแดงวิทยา	โรงเรียนเดื่อศรีโพธิ์วัลย์
4 ตุลาคม 59	ติดตามการดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศฯ หัวข้อ เล่มที่ 4 การสังเกตการสอนเพื่อการเรียนรู้ เล่มที่ 5 การวิเคราะห์สมรรถภาพการเรียนรู้ เล่มที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนา	โรงเรียนเดื่อศรีโพธิ์วัลย์	โรงเรียนภูดินแดงวิทยา
7 ตุลาคม 59	ติดตามการดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศฯ หัวข้อ เล่มที่ 1 การประชุมเพื่อปรึกษาหารือก่อนการสังเกต เล่มที่ 2 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เล่มที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	โรงเรียนคำยางพิทยาคม	โรงเรียนธาตุทองอำนาจวิทย
21 ตุลาคม 59	ติดตามการดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศฯ หัวข้อ เล่มที่ 4 การสังเกตการสอนเพื่อการเรียนรู้ เล่มที่ 5 การวิเคราะห์สมรรถภาพการเรียนรู้ เล่มที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนา	โรงเรียนธาตุทองอำนาจวิทย	โรงเรียนคำยางพิทยาคม

ใบกิจกรรม

เล่มที่ 2

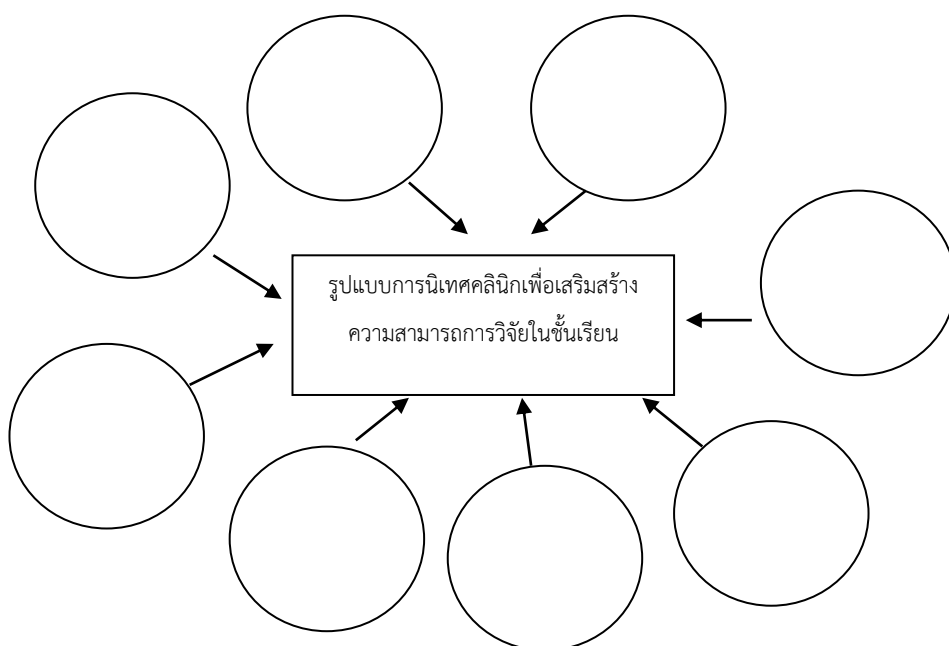
การนิเทศแบบคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถ

ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ใบกิจกรรมที่ 1

รูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง 1. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาเอกสารเรื่องรูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิจัยในชั้นเรียน แล้วร่วมอภิปราย และระดมความคิด องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศคลินิกเพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิจัยในชั้นเรียน แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง 2. ให้ผู้รับการพัฒนาชมวีดิทัศน์ เรื่อง การนิเทศแบบคลินิก แล้วร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาของวีดิทัศน์ด้านล่างนี้

The screenshot displays a YouTube video player with the following details:

- Video Title:** การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)
- Channel:** Wirada Thipyom
- Video Content:** A woman is speaking in front of a chalkboard. The text on the board reads:

ลักษณะ
ของการนิเทศ
แบบคลินิก
ซึ่งเราต้องไม่ลืมว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญ
คือช่วยเหลือการเรียนรู้การสอนของคุณ
ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพคุณ
- Player Controls:** Play button, progress bar (3:23 / 4:27), volume, and full screen icons.
- Recommended Videos (Up next):**
 - cai ภัทระกรมกรทาง วิทยาศาสตร์ (7:18)
 - Coaching and Mentoring : นิยามและเข้าใจ (ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ) TEACHERS as LEARNERS (4:54)
 - การนิเทศการศึกษา ชัยเชษฐ์ สันเอศ (5:02)
 - การนิเทศการเรียนรู้การสอน สอน.อร อมา บวรศักดิ์ สัป.บค.2 (11:23)
 - Hallmark Movies 2017 - Angel and the Badman - Hallmark romantic comedy movies (Victoria Train)

ใบกิจกรรมที่ 2

บทบาทของผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ

คำชี้แจง 2. ให้ผู้รับการพัฒนาชมวีดิทัศน์ เรื่อง การนิเทศจาก ดี เป็น เด่น แล้วร่วมกันวิเคราะห์และร่วมกันอภิปรายว่าบทบาทผู้นิเทศ ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ การนำสิ่งใดไปปรับใช้ในการนิเทศการศึกษา

(Source: <https://www.youtube.com/watch?v=nylzFgFeXv4>)

1. บทบาทผู้นิเทศควรเป็นอย่างไร

.....

.....

2. ผู้ร่วมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ ควรมีบทบาทอย่างไร

.....

.....

3. สิ่งใดควรนำไปปรับใช้ในการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 3

ปฏิทินการนิเทศ

คำชี้แจง 1. ให้ผู้รับการพัฒนาแบ่งเป็นกลุ่ม แล้วร่วมกันวิเคราะห์และร่วมกันอภิปรายระดมความคิดเห็นในการกำหนดปฏิทินการนิเทศ และกำหนดคณะกรรมการนิเทศ

ปฏิทินการนิเทศการฝึกปฏิบัติจริงในการทำวิจัยในชั้นเรียน

วันเวลา	หัวข้อการนิเทศ	ผู้นิเทศ	ผู้ร่วมนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
	อื่นๆ (โปรดระบุ).....			

ใบกิจกรรมที่ 4

แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ

คำชี้แจง 2. ให้ผู้รับการพัฒนาแบ่งเป็นกลุ่ม แล้วร่วมกันวิเคราะห์และร่วมกันอภิปรายระดมความคิดเห็นในการกำหนดคณะกรรมการนิเทศ

คณะกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย

1. ศึกษาพิเศษ

.....

2. เจ้าหน้าที่หน่วยนิเทศ

.....

3. ครูนิเทศแกนนำ

.....

4. โรงเรียน

.....

เอกสารอ้างอิง

กมลรัฐ อินทรทัศน์ และ พรทิพย์ เย็นจะบก. (2547). **การพัฒนาองค์ความรู้การสื่อสารเพื่อสุขภาพ.**

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).

นิพนธ์ ไทยพาณิชย์. (2535). **ก การนิเทศแบบคลินิก.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิพนธ์ ไทยพาณิชย์. (2535). **ข เทคนิคการนิเทศการศึกษา.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. นพคุณนิศามณี. (2547). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม.** กรุงเทพฯ :สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม.** กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือเสริมกรุงเทพฯ.

วัชรรา เล่าเรียนดี. (2544). **เทคนิคและทักษะการนิเทศการสอน.** นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทธิพร วิจิตรพันธ์. (2549). **การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมพร สุทัศน์ีย์, ม.ร.ว. (2544). **จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Acheson, K.A. & Gall, M.D. (1997). **Techniques in the clinical supervision of teachers: preservice and inservice applications (4th edition),** Longman Publishers, 10 Bank St., White Plains N.Y.

Haring, N.G. & Phillips, E. L. (1972). **Analysis and Modification of Classroom Behavior: How to achieve skill in managing behavior and provide effective instruction for all children in the classroom.** New York: Prentice-Hall.

Morris Cogan. (1972). **Clinical Supervision.** Boston, Massachusetts: Houghton Mifflin.

Robert Goldhammer. (1969). **Clinic Supervision.** New York: Holt, Rinehart and Winston.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจรูปแบบและเนื้อหาเอกสารการพัฒนา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ กำจัดภัย
ประธานกรรมการหลักสูตรวิจัยหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ คณะกรรมการหลักสูตรวิจัยหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ คณะกรรมการสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. ดร. สุนทรี ศิริอังกูร ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
5. ดร. สาวิตรี เถาว์โท สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
6. ดร. ณรงค์ศักดิ์ โยธา หัวหน้าสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานนครราชสีมา
7. นางสาวนันทากร คัมภีร์พงษ์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ เทศบาลนครนครราชสีมา
8. นางสมจิตร นาสีแสน ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพป. สกลนคร เขต 1
9. นายประจวบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับ 9
สำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
10. นางสาวโสภกา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ระดับ 9
โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

